

Muuseumi kolleksioonidel põhinev uurimistöö – olukord praegu ja tulevikus

Mare Isakar¹, Ursula Toom²

¹ Tartu Ülikooli loodusmuuseum (mare.isakar@ut.ee)

² Tallinna Tehnikaülikool, Geoloogia instituut (Ursula.toom@taltech.ee)

Tartu Ülikooli loodusmuuseumi geoloogilistes kogudes on materjale säilitatud juba alates 1802. aastast. Tänapäev Tallinna Tehnikaülikooli geoloogia instituut, kus asuvad Eesti suurimad geoloogilised kolleksioonid, alustas tegevust 1938. aastal ning põhiosa materjalidest koguti 1950–1990ndatel. Olulised geoloogilised kogud asuvad ka Tallinnas Eesti Loodusmuuseumis. Materjali kogumine loodusest ja selle talletamine edasiste uuringute tarbeks ning tõendusmaterjalina on tavapärane geoloogilise teadustöö osa, aga ka vanad muuseumikogud pakuvad teadusuuringutele jätkuvalt unikaalset uurimismaterjali.

Viimaste aastakümnete jooksul on Eesti geoloogiliste eksemplaride kogumise, säilitamise, analüüsimise ja dokumenteerimise viisides toimunud olulisi arenguid. Tänu teaduskolleksioonide riiklikule programmile ja NATARC teadustaristu teekaardile on kõigis asutustes märgatavalt paranenud geoloogiliste kolleksioonide hoiustamistingimused. Andmebaaside areng on andnud vaba juurdepääsu eksemplaride infole, piltidele jm andmetele ning märgatavalt suurendanud kolleksioonide teaduskasutust. Digitaalne arhiveerimine ja andmebaaside arendus ei asenda füüsilisi objekte – digipildi põhjal ei saa määrata isotoopkoostist – kuid muudab materjali kasutamise oluliselt lihtsamaks. Eesti geoloogiliste kolleksioonide andmed ning nende põhjal tehtud teadustöö tulemused on kättesaadavad eMaapõue portaalis <https://geoloogia.info>.